

جهاد امید در بیانات مقام معظم رهبری با تاکید بر نقش نخبگان علمی، فرهنگی و اجتماعی

استاد راهنما

مریم رفیعی

نویسندگان

فاطمه سادات خاتمی^۱

زینب نبیونی

حوزه علمیه ریحانه النبی (سلام الله علیها)

استان مرکزی

^۱ طلبه سطح ۲؛ f.s.khatamii@gmail.com

چکیده

ناامیدی سم کشنده ایست که اگر ملتی به آن دچار شود؛ نشاط، شور و تحرک خود را از دست می‌دهد و متوقف شده و باید به انتظار بی‌عملی، عقب افتادگی، انزوا و شکست قطعی خویش بنشیند. مسلم است برای به نابودی کشیدن یک کشور هیچ سلاحی مفید تر از تزریق ناامیدی در میان مردم و مسئولین آن به خصوص جوانان نیست. پژوهش حاضر با هدف پرداختن به این مهم، که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نیز به عنوان راهبر این کشور عظیم و عزیز در بیانیه گام دوم انقلاب برای ترسیم آینده‌ای بهتر، پیش از هر توصیه‌ای به ضرورت آن (امیدآفرینی) می‌پردازد و آن را نخستین و ریشه‌ای‌ترین جهاد معرفی می‌کند؛ و همچنین مشخص کردن وظایف نخبگان علمی، فرهنگی و اجتماعی در این عرصه، به روش توصیفی - تحلیلی صورت گرفته است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که دشمنان در حال یاس آفرینی با القای ناکارآمدی دین و انقلاب هستند؛ و بهترین سلاح برای مقابله با آنها تبیین است که از وظایف اصلی مسئولین، صدا و سیما، حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها، بانوان، هنرمندان و شاعران می‌باشد.

کلید واژه‌ها: امید، جهاد امید، تبیین، نخبگان، آیت‌الله خامنه‌ای

مقدمه

امید از جمله مسائل مهمی است اگر در جامعه وجود داشته باشد؛ حرکت، پیشرفت و حماسه را به دنبال خواهد داشت و چنین جامعه ای همواره پیروز است و عقب نشینی نخواهد کرد. کما اینکه در تاریخ ایران عزیزمان مشاهده می شود که امید و اطمینان مردم را به حرکت، پیشرفت و حماسه کشاند و تا به پیروزی رساندن انقلاب به رهبری حضرت امام خمینی «رحمة الله علیه» عقب نشستند و در تمام سالیان پس از انقلاب نیز همین عامل مهم سبب همراهی و حمایت مردم شده است.

به همین جهت دشمنان این مرز و بوم در تلاش ویژه خود به دنبال ناامید کردن مردم به ویژه جوانان هستند تا بتوانند به آرزوی دیرینه خود، یعنی استحاله این انقلاب عظیم برسند. چنانکه در آیه ۲ سوره ممتحنه نیز خداوند با عبارت وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ تسریح میکند که خواسته حقیقی دشمنان استحاله و بازگشت از دین و ائین است: نَ يَتَّقُوْكُمْ يَكُوْنُوا لَكُمْ اَعْدَاءً وَيَبْسُطُوْا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ وَاَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ (هر گاه آنها بر شما تسلط یابند باز همان دشمن دیرینند و هر چه بتوانند به دست و زبان بر عداوت شما می کوشند و چقدر دوست می دارند که شما کافر شوید). اگر مسئله دنیای امروز عدم وجود زمینه های کافی برای ایجاد امید و امیدواری عمیق نسبت به حال و آینده است؛ خوشبختانه ما در کشورمان درگیر این بعد از مسئله نیستیم و زمینه های امید و امیدواری در کشور ما زیاد است اما غفلت پیش آمده به سبب تلاشهای سخت کوشانه دشمنان در القای ناکارآمدی دین و انقلاب باعث شده است که این امیدها به درستی دیده نشوند. به همین سبب در این پژوهش کوشیده شده است تا راه های نشان دادن زمینه های امید و امیدواری به مردم و از بین بردن این غفلت را در گستره فرمانی مهم، به نام جهاد امید، به عنوان وظیفه ای همگانی علی الخصوص بر عهده ی نخبگان و فعالان علمی، فرهنگی و اجتماعی بیان شود.

اگر از این مهم که امام خامنه ای مدظله العالی آن را نخستین و ریشه ای ترین جهاد نامیدند، غفلت بشود؛ و ناامیدی از آینده برملت چیره بشود؛ بی عملی، بی تحرکی، انزوا و توقف و عقب ماندگی به وجود می آید و شکست قطعی را به دنبال خواهد داشت؛ این سم مهلک آن چیزی است که دشمن میخواهد.

مطابق جستجو در پایگاه های اطلاعاتی پژوهش هایی مرتبط با مقاله حاضر یافت شد. از جمله آن ها می توان به مقاله شاخص های امید آفرینی انتظار در مدل اسلامی پیشرفت در اندیشه امام خامنه ای مدظله العالی (رضایی و شرفی، ۱۴۰۱) اشاره نمود. در این مقاله به شاخص های محوری امید آفرینی همچون امید و پیشرفت، امید و دشمن، اقدامات امیدبخش مسئولان، امید و رسانه، مایه های امید در کشور، امید و انقلاب و امید و موعود پرداخته و نتایج آن نشان میدهد که در افق دید رهبر انقلاب، آینده تمدن اسلامی، آینده درخشان و با شکوهی است و مامی توانیم تمدن نوین اسلامی را با وجود شاخصه اصلی بهره مندی انسان ها از همه ظرفیت های مادی و معنوی، برپا کنیم. مقاله ارائه الگوی امید به آینده در اندیشه امام خامنه ای (مولائی، ۱۴۰۱) به بررسی ابعاد و مولفه های امید به آینده در اندیشه رهبر که شامل: ارکان (صبر و استقامت، اعتماد به وعده الهی، فائق آمدن بر مشکلات و...)، مبانی و جهت سازه ها (افق روشن، اصول امید آفرینی، آموزه های

دینی و...)، موانع و چالشها، استعمار، استبداد، استکبار، تضعیف ساخت درونی و (... و اهداف) پیشرفت روز به روز، زمینه سازی ظهور و تمدن اسلامی و (...پرداخته که دستیابی به استقلال و آزادی، پیشرفت، عزت مسلمین و شکست دشمنان را تسهیل میکند. مقاله واکاوی تحلیلی معنای امید در بیانات آیت الله خامنه ای؛ با تاکید بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی (سرو و هزار جریبی و عالمی، ۱۴۰۰) سومین پژوهش مرتبط است. مسئله این مقاله چیستی و چگونگی تحقق امید با تکیه بر بیانیه گام دوم است و نتیجه این مقاله این است که امید در اندیشه امام خامنه ای کلید همه قفل ها و مایه پیشرفت و حرکت رو به جلو است. مقاله بررسی جایگاه امید؛ به عنوان ریشه ای ترین جهاد جوانان در تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی (بی نام): به ماهیت امید، نقش امید در زندگی و علت تاکید امید در جوانان و راههای افزایش امید در جوانان پرداخته است و نتیجه آن نشان می دهد که تقویت و نهادینه شدن امید در زندگی، تلاش و پویایی را به دنبال خواهد داشت و سبب سربلندی کشور است. مقاله مصادیق قرآنی اقدامات کفار و منافقین در مایوس سازی مومنین با رویکرد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی (فهیمه تابش، محمد تابش، کریمی نیا و انصاری مقدم، ۱۴۰۰) آخرین پژوهش مرتبط است. در این مقاله به اقدامات کفار برای مایوس سازی مومنین پرداخته شده است؛ من جمله: سیاه نمایی، ایجاد ترس، ایجاد باور به ظلم، شایعه سازی، فشار اقتصادی و جداسازی مردم از مسئولین؛ که در قرآن و روایات هم به آنها اشاره شده است. در پژوهش های معرفی شده به چیستی و چرایی جهاد امید و تاثیرات آن در جامعه پرداخته شده است و بیانات مقام معظم رهبری در امیدآفرینی و اقدامات کفار در مایوس سازی مومنین را به آیات قرآن و روایات مستند کرده اند. اما در پژوهش حاضر به روش دشمنان در مایوس سازی و روش مقابله با آنان و بایسته های این جهاد پرداخته و سپس به شرح وظایف هر یک از اقشاری که مخاطب فرمان جهاد امید هستند؛ به عنوان نخبگان علمی، فرهنگی و اجتماعی پرداخته شده است.

مفهوم شناسی :

۱. امید: در لغتنامه ها امید؛ آرزو، چشم داشت، آرزوی روی دادن امری همراه با انتظار تحقق آن معنا شده است اما در نظر رهبری نگاه خوشبینانه به آینده و انگیزه برای حرکت را امید میگویند؛ که میبایست با دو معیار متکی بودن بر واقعیت و صادقانه بودن همراه باشد (در بیانیه گام دوم انقلاب؛ ۹۷/۱۱/۲۲) و الا امید کاذب انسان را فریب خواهد داد و از پیشرفت باز خواهد داشت. قرآن نیز در آیات ۱۰۵ سوره انبیا، ۵ قصص و ۱۲۸ اعراف در مقام امیدآفرینی برای مومنان آینده ای خوش را به تصویر می کشد که در آن وارثان زمین اند و این واقعیتی است که آن صادق علی عظیم از آن سخن می گوید.

۲. جهاد: در لغتنامه ها کارزار کردن، جنگیدن در راه حق معنا شده است اما در نظر رهبری به حرکتی که در مقابل حرکت خصمانه و غرض الود دشمن انجام میگیرد و با استمرار، همه جانبگی و هوشمندی همراه است؛ جهاد میگویند. (در دیدار فعالان بخش های اقتصادی کشور؛ ۹۰/۰۵/۲۶) آیات ۱۹۴ سوره بقره و ۶۵ انفال به ترتیب به آن اشاره می کنند: فَمَنْ اعْتَدَىٰ عَلَیْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَیْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَیْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ (هر که به ستم بر شما دست دراز کند او را از پای در آورید به قدر ستمی که به شما رسانده است، و از خدا پروا کنید و بدانید که خدا با پرهیزکاران است.) و يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر گاه با فوجی (از دشمن) مقابل شدید پایداری کنید و خدا را پیوسته یاد آرید، باشد که فیروزمند و فاتح گردید).

۳. جهاد امید: حرکت همه جانبه، هوشمندانه و مستمر برای تزریق نگاه خوشبینانه نسبت به آینده در جامعه؛ در مقابله با فعالیت های مایوس سازی دشمنان .

روش پژوهش

روش گردآوری پژوهش حاضر، توصیفی-تحلیلی است. به این صورت که ابتدا با استفاده از کلید واژه های امید، امید به آینده، جهاد، جهاد امید، تبیین و یاس و ناامیدی؛ در بیانات مقام معظم رهبری جستجو انجام شد و سپس نظرات ایشان پیرامون این کلید واژه ها جمع آوری شد و مجموعه ای از داده های خام به وجود آمد. در مرحله بعد داده ها پردازش شد و موارد ضروری از غیر ضروری جدا گردید و در آخرین مرحله یافته ها به صورت یک متن منسجم جهت ارائه جمع آوری شد.

یافته ها

مقدمه ای بر یافته ها: سیاست تبلیغی دشمنان مایوس سازی مردم و حتی مسئولان از آینده و در ابهام نگه داشتن افکار عمومی به خصوص جوان هاست؛ که در این راه از خبرهای دروغ و تحلیل های مغرضانه و وارونه نشان دادن واقعیت ها و پنهان کردن محسنات و بزرگ کردن عیوب استفاده می کنند. مسلماً غبار آلود بودن فضا فرصت بسیار مناسبی برای دشمنان است تا حق و باطل را در هم بیامیزند و در ظاهر دوست به حرکت ملت ایران ضربه بزنند؛ لذا بهترین راه خنثی کننده این توطئه دشمنان، روشن و شفاف نگه داشتن فضا با تبیین و صراحت در بیان حق است که ذیل جهاد امید تعریف میشود. موفقیت در میدان عملی جهاد امید نیازمند رعایت بایسته هایی است که در ادامه ذکر میشوند.

۱. بایسته های کلی جهاد های فکری از منظر مقام معظم رهبری

۱. شناختن عناصر درگیر در صحنه: برای اینکه بتوانیم حرکت معقولی داشته باشیم لازم است که صحنه و میدان فعالیت خود را بشناسیم یعنی بدانیم جمهوری اسلامی الان در چه موقعیتی هست، شامل چه فرصت ها و تهدید هایی هست، دوستان و دشمنانش چه کسانی هستند و در چه موقعیتی قرار دارند. (در دیدار جمعی از دانشجویان، ۹۸/۰۳/۰۱)
۲. داشتن جهت گیری کلی به سمت جامعه اسلامی و تمدن اسلامی: مقام معظم رهبری با توجه به ایه ۱۰۳ سوره آل عمران (أَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا) میفرماید جهت کلی حرکت ملت ایران حرکت به سمت جامعه اسلامی یا تمدن اسلامی است لذا باید در نهایت فعالیت هایمان منتهی به یک تمدن پیشرفته اسلامی بشود. (همان)

نتیجه گیری

هدف مقاله حاضر بررسی جهاد امید در بیانات مقام رهبری با تاکید بر نقش نخبگان علمی، فرهنگی و اجتماعی بود. در این راستا مشخص شد دشمنان می خواهند با خبر های دروغ، تحلیل های مغرضانه، وارونه نشان دادن واقعیت ها، پنهان کردن جلوه های امید بخش، بزرگ کردن عیوب کوچک و کوچک کردن نشان دادن یا انکار محسنات بزرگ؛ دین و انقلاب را ناکارآمد نشان داده و مردم و حتی مسئولان را از آینده ناامید کنند. ملت ایران مخصوصاً خواص بایستی تا حد امکان با شفاف سازی از غبار آلوده شدن فضا جلوگیری کنند و با صراحت، حق و حقیقت را بیان و تبیین کنند تا توطئه دشمنان خنثی شود. در این راه به طور کلی همه نخبگان نیازمند هستند که مواردی را رعایت کنند؛ از جمله :

عناصر درگیر در صحنه (دوست و دشمن) را بشناسند .

جهت گیری کلی به سمت تمدن نوین اسلامی داشته باشند .

عوامل امید بخش را برای خود یادآوری کنند .

از سنتهای الهی غفلت نکنند .

ایمان و بصیرت خود را افزایش دهند .

شجاعت داشته باشند .

واقعیت را بگویند .

نوآوری داشته باشند .

از هنر و فضای مجازی استفاده کنند .

کار را به هنگام و در وقت خودش انجام دهند .

گفتمان سازی کنند .

به افکار و احساسات مخاطب توجه کند .

خط امام را ادامه دهند .

منابع

۱. قرآن کریم
۲. فروزان رضائی، ورمزیار؛ شرفی، محمود؛ ۱۴۰۱ - «شاخص های امید آفرینی انتظار در مدل اسلامی پیشرفت در اندیشه امام خامنه ای مدظله العالی» نشریه رهیافت های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی/اسلامی، سال دوم شماره ۲؛ صص ۱۲۴ - ۱۶۷
۳. مولائی، مرتضی؛ ۱۴۰۱، «ارائه الگوی امید به آینده در اندیشه امام خامنه ای» ۱۸ صفحه - از ۱۱۹ تا ۱۳۶
۴. نویسنده مسئول: محمد سهیل سرو؛ نویسنده: جعفر هزارجریبی؛ شهاب الدین عالمی، زمستان ۱۴۰۰ «مقاله واکاوی تحلیلی معنای امید در بیانات آیت الله خامنه ای؛ با تاکید بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی»؛ مجله: پژوهش های انقلاب اسلامی، شماره ۳۹، ۳۳ صفحه - از ۷۳ تا ۱۰۵
۵. فهیمه تابش، محمد تابش، محمد مهدی کریمی نیا، مجتبی انصاری مقدم، ۱۴۰۰، «مقاله مصادیق قرآنی اقدامات کفار و منافقین در مایوس سازی مومنین با رویکرد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی»، پژوهش و مطالعات علوم اسلامی سال سوم، شماره ۲۶ صص ۵۵ - ۶۷
۶. بیانیه گام دوم انقلاب؛ ۹۷/۱۱/۲۲
۷. دیدار فعالان بخش های اقتصادی کشور؛ ۹۰/۰۵/۲۶
۸. بیانات در دیدار اعضای شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی؛ ۸۸/۱۰/۲۹
۹. بیانات در پایان مراسم عزاداری اربعین حسینی؛ ۰۵/۰۷/۱۴۰۰
۱۰. در دیدار جمعی از دانشجویان؛ ۹۵/۰۴/۱۲
۱۱. بیانات در دیدار قاریان و حافظان برتر شرکت کننده در مسابقات بین المللی قران کریم؛ ۹۵/۰۲/۲۹
۱۲. در دیدار جمعی از دانشجویان، ۹۸/۰۳/۰۱
۱۳. در دیدار مردم قم، ۹۴/۰۴/۱۹
۱۴. در دیدار هزاران نفر از معلمان سراسر کشور، ۹۰/۰۲/۱۴
۱۵. دیدار کارگزاران نظام، ۸۲/۰۸/۱۱
۱۶. در دیدار اعضای مجلس خبرگان، ۸۵/۰۶/۰۹
۱۷. در دیدار اعضای مجلس خبرگان، ۸۵/۰۶/۰۹
۱۸. در دیدار جمعی از روحانیون استان بوشهر، ۷۰/۱۰/۱۱
۱۹. در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۸۸/۰۷/۰۲
۲۰. خطبه های نماز جمعه، ۷۴/۱۱/۲۰
۲۱. در دیدار اعضای ستاد های برگزاری کنگره شهدای استانهای کهگیلویه و بویراحمد و خراسان شمالی، ۹۵/۰۷/۰۵

۲۲. در دیدار مسئولان جمهوری اسلامی، ۹۰/۰۵/۱۶
۲۳. در دیدار مسئولان سازمان تبلیغات سراسر کشور، ۷۲/۰۲/۲۶
۲۴. جلسه پرسش و پاسخ با جوانان در دومین روز از دهه فجر، ۷۷/۱۱/۱۳
۲۵. در سخنرانی تلویزیونی به مناسبت عید مبعث، ۹۹/۱۲/۲۱
۲۶. در دیدار فرماندهان لشکر ۲۷ محمد رسول الله، ۷۵/۰۳/۲۰
۲۷. در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۹۶/۰۶/۳۰
۲۸. دیدار اعضای نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه ها، ۸۹/۰۴/۲۰
۲۹. در دیدار اقشار مختلف مردم، ۶۸/۰۳/۳۰
۳۰. در نخستین دیدار رئیس اعضای هیئت دولت سیزدهم؛ ۱۴۰۰/۰۶/۰۶
۳۱. در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی؛ ۷۸/۰۱/۰۱
۳۲. در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت؛ ۹۰/۰۶/۰۶
۳۳. در دیدار مسئولان نظام؛ ۹۴/۰۴/۰۲
۳۴. در دیدار نمایندگان دوره چهارم مجلس شورای اسلامی؛ ۷۰/۰۳/۲۰
۳۵. در دیدار نمایندگان مجلس؛ ۸۴/۰۳/۰۸
۳۶. در دیدار مسئولان قوه قضائیه؛ ۱۴۰۰/۰۴/۰۷
۳۷. در دیدار مدیران و مسئولان استان بوشهر؛ ۷۰/۱۰/۱۲
۳۸. در دیدار مسئولان صدا و سیما؛ ۶۹/۰۵/۰۷
۳۹. در دیدار رئیس و جمعی از مسئولان سازمان صدا و سیما؛ ۹۴/۰۷/۲۰
۴۰. در دیدار مسئولان سازمان صدا و سیما؛ ۸۳/۰۹/۱۱
۴۱. انتصاب حجت الاسلام محمد قمی به ریاست سازمان تبلیغات اسلامی؛ ۹۷/۰۵/۲۸
۴۲. در دیدار نخبگان و استعدادهای برتر تحصیلی؛ ۱۴۰۱/۰۷/۲۷
۴۳. در دیدار اعضای دفتر رهبری و سپاه حفاظت ولی امر؛ ۸۸/۰۵/۰۵
۴۴. در دیدار طلاب مدرسه فیضیه؛ ۷۰/۱۲/۰۱
۴۵. در آغاز درس خارج فقه؛ ۷۸/۰۶/۲۸
۴۶. در اولین جلسه درس خارج فقه در سال تحصیلی جدید؛ ۹۵/۰۲/۱۶
۴۷. در دیدار اعضای نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه ها؛ ۸۸/۰۷/۰۲
۴۸. در آغاز درس خارج فقه؛ ۷۸/۰۶/۲۸
۴۹. در دیدار ائمه جمعه سراسر کشور؛ ۹۴/۱۰/۱۴
۵۰. نهمین گرد همایی سراسری ائمه جمعه؛ ۷۲/۰۶/۲۸

۵۱. در دیدار ائمه جمعه سراسر کشور؛ ۲۵/۰۴/۹۸
۵۲. در دیدار ائمه جماعات مساجد استان تهران؛ ۹۵/۰۵/۳۱
۵۳. در دیدار طلاب و روحانیون حوزه های علمیه شیعه و اهل سنت هرمزگان؛ ۷۶/۱۱/۲۸
۵۴. در دیدار مدیران، مدرسان و طلاب حوزه های علمیه استان تهران؛ ۹۵/۰۲/۲۵
۵۵. در دیدار طلاب و روحانیون حوزه های علمیه شیعه و اهل سنت هرمزگان؛ ۷۶/۱۱/۲۸
۵۶. در دیدار مدیران، مدرسان و طلاب حوزه های علمیه استان تهران؛ ۹۵/۰۲/۲۵
۵۷. در جلسه درس خارج فقه در استانه فرا رسیدن ماه مبارک رمضان؛ ۹۸/۰۲/۱۰
۵۸. در دیدار اعضای شورای مرکزی انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه ها؛ ۶۹/۰۶/۱۸
۵۹. در دیدار جمعی از اسایید دانشگاه ها؛ ۹۵/۰۳/۲۹
۶۰. در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه ها؛ ۹۶/۰۳/۳۱
۶۱. در دیدار جمعی از اسایید دانشگاه ها؛ ۹۵/۰۳/۲۹
۶۲. در دیدار دانشجویان و جوانان استان قم؛ ۸۹/۰۸/۰۴
۶۳. در پایان مراسم عزاداری اربعین حسینی؛ ۱۴۰۰/۰۷/۰۵
۶۴. در سخنرانی تلویزیونی به مناسبت عید مبعث؛ ۹۹/۱۲/۲۱
۶۵. در پایان مراسم عزاداری اربعین حسینی؛ ۱۴۰۰/۰۷/۰۵
۶۶. در دیدار شرکت کنندگان در اجلاس جهانی زنان و بیداری اسلامی؛ ۹۱/۰۴/۲۱
۶۷. در دیدار جمعی از اصحاب فرهنگ و هنر؛ ۸۰/۰۵/۰۱
۶۸. در دیدار جمعی از شعرا؛ ۸۸/۰۶/۱۴
۶۹. در دیدار شاعران؛ ۹۴/۰۴/۱۰
۷۰. در دیدار جمعی از شاعران و اهالی فرهنگ و ادب؛ ۹۸/۰۲/۳۰
۷۱. در دیدار شاعران؛ ۹۴/۰۴/۱۰
۷۲. در دیدار هنرمندان و سینما گران؛ ۷۳/۱۱/۰۳
۷۳. در دیدار جمعی از مداحان اهل بیت؛ ۹۳/۰۱/۳۱
۷۴. در دیدار مداحان اهل بیت؛ ۹۷/۱۲/۰۷
۷۵. در دیدار جمعی از مداحان اهل بیت؛ ۹۳/۰۱/۳۱
۷۶. در دیدار مداحان اهل بیت؛ ۹۷/۱۲/۰۷
۷۷. در دیدار مداحان اهل بیت؛ ۹۶/۱۲/۱۷
۷۸. در دیدار مدیران و مسئولان مطبوعات کشور؛ ۷۵/۰۲/۱۳
۷۹. در دیدار با جوانان در مصلی بزرگ تهران؛ ۷۹/۰۲/۰۱

